

اسلام دو الگوی فمینیسم و زن سنتی را قبول ندارد

22 تیر 1404

فریبا elasوند گفت: در زمینه نسبت زنان با امور اجتماعی چند نگرش وجود دارد، یکی از این نگرش‌ها، رویکرد سنتی است و تمام کسانی که به دنبال تبیین تئوری اسلامی در این باره بودند این واژه را به کار برده‌اند.

فریبا elasوند، استاد حوزه علمیه خواهران و عضو هیئت علمی پژوهشکده زن و خانواده، در نشست علمی «زنان و امر اجتماعی در نگرش اسلامی» که از سوی خانه قرآن و عترت سیده نفیسه علیهاالسلام برگزار شد با اشاره به نسبت زنان با امور اجتماعی با بیان اینکه چند نگرش در این زمینه وجود دارد، گفت: یکی از این نگرش‌ها، رویکرد سنتی است و تمام کسانی که به دنبال تبیین تئوری اسلامی در این باره بودند این واژه را به کار برده‌اند. نگرش دیگر هم در برابر این رویکرد، نگرش غربی است البته همه کسانی که در غرب در مورد نسبت زن با امر اجتماعی نظریه‌پردازی می‌کنند رویکرد فمینیستی ندارند.

بنابر روایت حوزه، وی با بیان اینکه بررسی کنشگری زنان پیرامون بیوت ائمه هدی(ع) به عنوان انسان‌های معصوم در حقیقت نوعی مستندسازی در نگرش دینی است، افزود: ما وقتی از زن سنتی سخن می‌گوییم از زن ناآگاه اجتماع سخن می‌گوییم و نه از زنی که خانه‌دار است و در اجتماع هم می‌تواند حضور داشته باشد و رخدادهای سیاسی و اجتماعی را ببیند. زن سنتی در اتمسفری زندگی می‌کند که هیچ کدام از این رخدادهای را نمی‌بیند و نمی‌شنود.

استاد حوزه علمیه خواهران با بیان اینکه زنی که امر اجتماعی، مسئله او نیست، زن اسلامی نیست و سنتی است، اظهار کرد: چنین زنی ممکن است ازدواج کرده باشد یا مجرد باشد و ممکن است خانه‌دار و یا حتی شاغل باشد بنابراین ما در رویکرد سنتی در مورد زنی سخن می‌گوییم که در نسبت با جامعه کنشگری فعال ندارد و اسلام هم اساساً دنبال تربیت چنین زنانی نیست.

وی اضافه کرد: با توجه به آیات و روایات و سنت اهل بیت(ع)، اسلام زنی را که لعبت و کور و لال باشد نمی‌خواهد؛ زنی که تنها عروسک و ابژه جنسی باشد نمی‌خواهد و زنی می‌خواهد که دنبال چارچوب کنش واقعی اجتماعی باشد. اسلام در دسته‌ای از آیات و روایات مقام زن را با مرد برابر می‌داند و معیارهایی چون ایمان و غیره را بر می‌شمارد که در آیه شریفه با تعبیری چون «إِنَّ الْمُسْلِمِينَ وَالْمُسْلِمَاتِ وَالْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ وَالْقَانِتِينَ وَالْقَانِتَاتِ وَالصَّادِقِينَ وَالصَّادِقَاتِ وَالصَّابِرِينَ وَالصَّابِرَاتِ وَالْخَاشِعِينَ وَالْخَاشِعَاتِ وَالْمُتَصَدِّقِينَ وَالْمُتَصَدِّقَاتِ وَالصَّائِمِينَ وَالصَّائِمَاتِ وَالْحَافِظِينَ فُرُوجَهُمْ وَالْحَافِظَاتِ وَالذَّاكِرِينَ اللَّهَ كَثِيرًا وَالذَّاكِرَاتِ» از آن یاد فرموده است.

استاد حوزه علمیه خواهران با بیان اینکه انسانی که ایمان ندارد ممکن است مقلد باشد ولی ایمانی نخواهد بود که او را به کمال برساند، اظهار کرد: بنده در کتاب زنان در سیره پیامبر(ص) در دهه ۸۰

بیان کردم که پیامبر(ص) شرایط را طوری فراهم کردند که بانوان به اجتماع خودشان آگاه باشند لذا در روایت داریم که برخی زنان خدمت ایشان رسیدند و گفتند که چرا طرف محاوره و گفت و گوی شما نیستیم و پیامبر روزی را تعیین فرمودند که زنان خدمت ایشان برسند و محاوره داشته باشند گرچه زنان در نماز جماعت حضور داشتند و از جمله تغییر قبله در مسجد نوبلتین که باعث تغییر محل حضور زنان و مردان شد مؤید این مسئله است. در همین حال اگر زنان در بازار پرسه می‌زدند آن را حمل بر بی غیرتی می‌کردند ولی در فضای اجتماعی مثبت پیامبر(ص) مانع حضور اجتماعی زنان نبودند.

انتقاد امام صادق(ع) از بی‌توجهی به امور اجتماعی

علاسوند با بیان اینکه زنی خدمت حضرت امام صادق(ع) رسید و گفت همسر من از فضای اجتماعی بریده است و مرا هم ممنوع کرده است، گفت: امام صادق(ع) به همسر این زن هشدار داد که چرا ارتباط اجتماعی نداری زیرا وقتی اینگونه نباشی دیگران هم به تو بی توجه خواهند بود و فرمودند که همسر من و مادر من دائما به مردم مدینه رسیدگی می‌کنند و در حقیقت به تعبیر امروزی سازمان مردم نهاد و امور خیریه دارند. در زندگی برخی زنان اسلام داریم که به سؤالات مردم پاسخ می‌دادند و نسبت به تحولات اجتماعی حساس بودند.

استاد حوزه خواهران افزود: همانطور که زن سنتی مورد رضایت اسلام نیست زن غربی هم نیست یعنی زنی که فرزندآوری و مادری را برای خود کسر شأن می‌داند؛ زنی که ازدواج کردن را قربانی شدن جنسی خود می‌داند و اجتماع را رزمگاه رقابت با مردان می‌داند هم قبول ندارد. در واقع زن مطلوب اسلام زنی است که ارزش زنانه و ذاتی خانواده برای او مهم است و در عین حال به امور اجتماعی اهمیت می‌دهد.

فمینیسم و برابری

مشاوره تلفنی

مرکز تخصصی

مشاوره ازدواج و تحکیم خانواده

حال خوب

شماره: ۰۵۹۱ | سال تأسیس: ۱۳۸۴

دکتر رویا درویش پیشه

۰۹۱۰۲۹۰۴۷۵۸

ازدواج و زوج درمانی

وی افزود: فمینیسم دائما از ابتدای ایجاد دنبال برابری زن و مرد و دختر و پسر بوده است و می‌گوید دختر، دختر است ولی پسرانه هم تربیت می‌شود و پسر هم پسر است ولی دخترانه تربیت می‌شود؛ الگوهای مختلفی هم ارائه کردند از الگوی مقبول دانستن عقل مذکر و ... ولی الگوپردازی فمینیستی بالاخره موفق نشد مشکلات فراروی بشر را حل کند؛ بنابراین ما الگویی که ذات‌پنداری جنسیتی را فحش می‌داند کنار می‌گذاریم لذا اسلام در بین این افراط و تفریط معتقد است که زن باید اجتماع آگاه باشد.

علاسوند با بیان اینکه طبق آیات قرآن کریم مؤمنان باید بر یکدیگر ولایت داشته باشند و مراد از این ولایت دلسوزی مؤمنانه نسبت به یکدیگر است، تصریح کرد: یعنی اینقدر حساسیت داشته باشیم که بتوانیم امر به معروف و نهی از منکر کنیم و لازمه آن شناخت امر به معروف و نهی از منکر است. یعنی خانواده موظف است نسبت به درست و غلط بودن و بد و خوب آموزش دهد تا تصور نکند خوب و بدی وجود ندارد و اگر هم وجود دارد ربطی به ما ندارد و موسی به دین خود و عیسی به دین خود، بلکه بداند ما جهت درست تاریخ و جهت غلط و باطل تاریخ را داریم.

علاسوند با بیان اینکه ما باید فرزندانمان اعم از دختر و پسر را طوری تربیت کنیم که در سطح اندیشه، انگیزه و کنش نسبت به امر به معروف و نهی از منکر حساس باشند و مهارت لازم را هم داشته باشند، گفت: برخی نقش سنتی برای زنان تعریف کرده‌اند و اگر آن‌ها همان نقش را انجام دهند کافی می‌دانند در حالی که این درست نیست بنابراین باید طوری تربیت شوند که نسبت به معضلات اجتماعی حساس شوند مثلا الان ما مشکلی به نام فقر در جامعه داریم و جوانی که نسبت به فقر حساسیت ندارد تلاشی برای کاهش آن هم نخواهد کرد.

وی افزود: این در حالی است که تکالیف مالی هر کدام از ما مسلمانان ناظر به رفع فقر است؛ مانند خمس و زکات، صدقه و زکات فطره و روایت داریم که پیامبر(ص) وقتی خطبه و نماز عید را می‌خواندند ایشان دوباره خطبه‌ها را برای زنان تکرار می‌کردند و می‌فرمودند که صدقه بدهید و به فقرا کمک کنید یعنی فقط مختص مردان نمی‌دانستند و اساسا حوزه‌های مددکاری در طول تاریخ بیش از آن که به مردان مرتبط باشد به زنان مرتبط بوده است زیرا با عواطف و احساسات آنان سر و کار دارد.

علاسوند با بیان اینکه اکثر واقفین در ایران زنان بوده‌اند، اظهار کرد: این به دلیل کنش عاطفی زنانه است که به آگاهی‌های اجتماعی آنان اضافه می‌شد. مسئله دیگر هم حساسیت نسبت به سایر امور کلان فراتر از موضوعات مطرح شده است مانند اینکه ممکن است ستمی در جامعه رخ دهد.

اسلام زیربار ستم رفتن را از هیچ زن و مردی نمی‌پذیرد

استاد حوزه خواهران افزود: نگاه اسلام در مواجهه با ستم، جنسیتی نیست و انسان چه مرد و چه زن نباید ستم را بپذیرد و اگر می‌تواند در برابر ستم بایستد، باید بایستد و شورش کند؛ ۱۲ زن را در کتاب الوافدات نام می‌برند که علیه معاویه شورش کردند و یار علی(ع) بودند و معاویه تلاش کرد تا با ارباب و تهدید و تطمیع این زنان را ساکت کند تا نتوانند از امیرمؤمنان(ع) حمایت کنند ولی این زنان زیر بار نرفتند؛ یکی آمنه بنت شریط بوده است که وقتی وفات کرد معاویه در شامات نقل پخش کرد که از دست او خلاص شد.

علاسوند تصریح کرد: وقتی ما از آگاهی جامعه سخن می‌گوییم باید تبیین کنیم که مراد چیست؛ این مسئله در همه ابعاد از جمله اقتصادی وجود دارد؛ اسلام نسبت به نقش اقتصادی زنان هیچ حساسیت در اساس و بنیان ندارد. در روایت داریم که از امام صادق(ع) در مورد رجعت زنان پرسیدند و ایشان فرمودند آن‌ها همان کارهایی را خواهند کرد که در عهد رسول الله می کردند یعنی مداوای مجروحان و رسیدگی به بیماران و پشت صحنه جنگ و صلح و نمونه معروف آن دختر رشید است که جسد پدرش را تحویل گرفت یا ام ایمن که مانند کوه پشت سر پیامبر(ص) بود یعنی فراتر از نقش‌های سنتی که زنان بر عهده داشتند.

وی با بیان اینکه این زنان نسبت به امر اجتماعی فراتر از نقش فردی فعال بودند وگرنه زنی که معروف و منکر و فساد و فقر و ... دغدغه او نباشد کر و کور و لال خواهد بود، تصریح کرد: حضرت زینب(س) در دامانی تربیت شد که البته یک سر و گردن از بقیه بالاتر بودند ولی باز نقش ایشان به عنوان یک زن در کربلا بیانگر حضور فعال اجتماعی است یا در مورد حضرت معصومه(س) داریم که در سنین پایین با دانش فراوان دینی خود ملجا و محل رجوع مردم برای پاسخ به سؤالات دینی و مشکلات اجتماعی آنان بودند.